

potoki vred, kateri posredujejo odtok močvirnic in studenčnic iz posamesnih kosov mahovja v Ljubljano, na dotle in v toliko, dokler se ne napravijo podružni odbori, ki to nalogo sami prevzamejo.

§. 21. Za trebljenje in vzdrževanje Gruberjevega kanala s prekopom pri Štepanji vasi in pa korita Ljubljance skozi mesto tekoče s prekopom barona Codellija bode dotle, dokler te po določitih postavah od 15. maja 1872. (dež. zak. št. 16) ne dobodo druge predloge, merodavna tista njihova globočina in uredba, kakoršna je vsled del v letih 1860—1867. izvršenih.

§. 22. Glavni odvodniki brez razločka, naj odvajajo vode živice ali močvirnice, morajo se, dokler ostanejo potrebni, vzdrževati neprenehoma v takem stanu, da bodo res služili svojemu namenu. (§. 20.)

§. 23. Kanale (grabne) in potoke, ki naj se za zdaj, dokler se po omembi §. 21. ne določi drugače, štejejo in imajo za glavne odvodnike, kaže priloga II. te postavbe.

§. 24. V oziru na namakanje mahú je dolžnost glavnega odbora, da najprej in sosebno to prevdari, je-li in koliko je k boljemu obdelovanju koristno, sestaviti črtež namakanja, ki bi obsejal celo ozemlje glavnega odbora in če je, da napravi vse to, česar je potreba za izvršitev.

Glavnega odbora naloga je pa tudi, črteže o namakanju večih delov njenega ozemlja tedaj v toliko narejati in izvrševati, kedar in dokler ni podružnih odborov, kateri bi po določilu §. 3. na-se vzeli skrb za naprave namakanju služeče.

§. 25. Za namakanje zemljišč in za rabo vode sploh merodavna so v obče določila deželne postavbe od 15. maja 1872. o rabi, napeljevanju in odvracanju vodá.

Ako vendar kje gre za kake posebne naredbe ali naprave in zlasti za to, da bi se voda kam iz glavnih odvodnikov razpeljala, ne sme se s takimi deli nikakor njih glavni namen, to je, k obdelovanju potrebno osušenje močvirnatih talov v nevarnost pripraviti ali kratiti.

§. 26. Tistim maharjem, ki jim o povodnji voda iz enega in istega glavnega odvodnika dosega zemljišče, prihranjena ostaja pravica, napeljevati si zaradi obdelovanja na zemljišča vodo iz glavnega odvodnika, ki ga oni z doneski svojimi v dobrem stanu vzdržujejo, ter se brez njihove privolitve ne smejo delati take naprave za porabo vode ali naredbe, katere bi ono pravico kratile.

Ako bi torej odbor sklenil kaj takega, s čemur bi se omenjena pravica kratila, nimajo takisklepi moči do tistih maharjev, ki niso privolili, ter jih ne vežejo.

§. 27. Gledé napravljanja in vzdrževanja štrardonov je dolžnost glavnega odbora ondot, kodar zemljišča ne leže ob javnih (državnih, okrajnih ali občinskih) cestah, ter vožnja za kmetijske potrebe do njih ni mogoča po takih cestah, poskrbeti, kolikor se dá — za potrebne kolovoznike do teh zemljišč, namreč za štradone in morebiti za primerne poljske služnosti, ki naj pa ne prestopajo vsakokratne kmetijske potrebe.

§. 28. Kedar se štradon hoče v novo narediti ali pa preložiti, ter je k temu treba razsvojitve (razlastitve), ker posamesni posestniki ugovarjajo, tedaj se mora razsodilo o razlastitvi izreči, predno se ugovornikova tla rabiti začno.

§. 29. Takisto mora tudi — kedar se kaka poljska služnost (§. 27.) ustanovlja in oziroma uravnjuje, pa kdo izmed udeleženih posestnikov ugovarja — priti na dan pravokrepno razsodilo o tem, predno se služnost začne res uživati.

§. 30. Politična oblastva so pristojna v to, da izrekujejo razsvojna razsodila v rečeh, o katerih govori ta postava.

V dotičnih razsodilih je vselej ob enem tudi začasno določiti, kolika in kakošna bode odškodba, a kedar bi se udeleženci s tem ne zadovoljili, ustanoviti jo je po sodni cenitvi.

Vendar se razsvojenje zemljišča ali vživanje služnosti ne sme braniti, kedar je dotično razsodilo postalo pravokrepno, ter se je začasno določena odkupnina oziroma odškodba sodišču v hrambo založila ali pa zavarovala, kakor je treba.

§. 31. Požiganje mahú je praviloma dopuščeno samo v času od 16. dne meseca avgusta do konca meseca oktobra vsacega leta.

Samo če se potrebno požiganje mahovja vsled nenavadnih naravnih prigodkov ali zaradi nenavnega vremena ni moglo v tem času zgoditi, sme deželni odbor po nasvetu glavnega odbora izjemoma dopustiti požiganje tudi spomladi, ali nikoli ne dalje, kakor do 15. dne maja meseca.

V enem in drugem slučaju pa mora glavni odbor leto za letom v pravem času določiti, po katerih kosih ali planih in kako se bode mahovje žgalo, in pa tudi, kako naj se požiganje nadzira, ter je treba sem idoč zaukaze, še predno se začne čas požiganja, dotičnim županom na znanje dati.

§. 32. Župani so pod svojo odgovornostjo dolžni, te zaukaze brez odloga udeležnim posestnikom na znanje dati, naj se na tanko po njih ravnaajo, ter glavnemu odboru poročiti, da so to storili.

Kadarkoli bi kdo začel mah žgati zunaj časa za to postavljenega ali ne pazeč na dotične zaukaze, morajo župani, vsak v svoji okolici, tak ogenj precej dati pogasiti.

Občine imajo pravico, tiste, ki so tega krivi, prijeti za povračilo troškov, katere jim je gašenje prizadajalo.

§. 33. V vseh okoliščinah je namemba in naloga podružnih odborov ta, da skrbé z ene strani za to, da mahovje po dotičnih svojih pradelih suho ostane, obdržaje potrebne glavne odvodnike (§. 20. lit. b.) neprestano v dobrem stanu, a z druge strani za namakanje zemljišč po svojih delih (§. 24. odstavek 2.), kjer bi bilo potrebno. Imajo li podružni odbori kak vpliv na reči, ki se tičejo štrardonov in pa požiganja mahú, ali ne, to se ravna po določitih dotičnih instrukcij.

Vendar takšen vpliv ne sme nikdar ovirati ali motiti delovanja glavnega odbora na korist vsem.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske skušnje.

* *Živini prežene uši* prav gotovo karbolna kislina (Carbolsäure). 8 gramov karbolne kisline se vlije v 3 desetinke litra vode in temu pridene še 30 gramov špirta. S to vodo se pomočijo tista mesta, kjer ima živina uši po dvakrat na dan. K večemu v 3 dneh so vse uši pregnane. — Ta voda preganja tudi bolhe in vsak drug mrčes.

* *Kako jajca dolgo časa dobro ohraniti?* Navadno se v ta namen pokladajo jajca v apno; al v apno položena jajca dobijo nekak okus po njem. Drugi jajca namažejo s kako mastjo ali oljem; to ni napačno, al veliko bolje je jih s parafinom namazati. Korist takih mazil je lahko razumljiva, kajti vsaka jajčja lupina ima nevidnih luknjic veliko, skozi katera vnanji zrak v jajca gré ali pa njih vlaga po teh luknjicah izhlapi. Zato je dobro jajcem, ki jih hočemo dalj časa ohraniti, dati priporočano odejo, za 3000 jajc zadostuje 1 kilo parafina. Se ve da pa morajo jajca frišna in zdrava biti. Taka s parafinom namazana jajca ostanejo dolgo časa frišnim popolnoma enaka.